

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi, mikko.huuskonen@tem.fi

Lausunto

TEM/1334/03.01.01/2017

30.6.2017

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland –nimisestä osakeyhtiöstä

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. esittää lausuntonaan seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista sekä Business Finland –nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä. Rahoituskeskus kuuluisi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan. Yhtiö olisi Rahoituskeskuksen omistajaohjauksessa.

MTK pitää hallituksen esityksen tavoitteita hyvinä. Samalla **MTK kuitenkin muistuttaa, että tulevan järjestelmän tulee olla aiempaa paremmin kaikkien elinkeinotoimintaa harjoittavien yrittäjien saatavilla.** MTK kantaa etenkin huolta maa- ja metsätaloustuottajien, toiminimistöjen sekä liiketoimintaa harjoittavien yhdistyksien. Nämä kaikki ryhmät sisältävät paljon potentiaalia liiketoiminnan kasvuun sekä vientiin. Tällä hetkellä useat Tekesin työkalut ovat näiden ryhmien ulottumattomissa. **MTK kannattaa esitystä, jonka mukaan Tekesin nykyiset tukimuodot säilytettäisiin uudessa kokonaisuudessa. MTK kuitenkin vaatii, että uudessa kokonaisuudessa välineet, kuten innovaatioaseteli avataan palvelemaan yrittäjiä yritysmuodosta riippumatta.**

MTK kiinnittää myös huomiota siihen, että näennäisesti muutos organisaatioissa on suhteellisen pieni, koska Tekesistä tulee uusi keskus ja Finprosta uusi osakeyhtiö. Suureen muutokseen vaaditaan toiminnallista kehittämistä. Tarkkaa huomiota tulee myös kiinnittää siihen, miten rahoituskeskus omistajaohjaa yhtiötä. Pahimmillaan hallinto etäännyy esimerkiksi maakuntien kasvupalveluista. Työ- ja elinkeinoministeriö rooli rahoituskeskuksen ohjaajana vaatiiikin täsmentämistä.

MTK korostaa, että Suomen tuleva menestys pohjautuu entistäkin enemmän bio- ja kiertotalouteen sekä matkailuun. Näiden toimialojen perusta on maaseudun pienissä yrityksissä, jotka eivät välttämättä toimi esimerkiksi osakeyhtiö- tai osuuskuntamuotoisesti. Kehittämistyökalujen tulee kuitenkin olla myös näiden toimijoiden hyödynnettävissä.

MTK myös huomauttaa, että maakunta- ja soteuudistukset muuttavat markkinoita monella tapaa. Esimerkiksi yhdistysten ja järjestöjen rooli markkinaehtoisten palveluiden toteuttajina voi kasvaa. Liiketoiminnan kehittämistyökalujen tulee olla myös yhdistysmuotoisten toimijoiden hyödynnettävissä.

MTK pitää hyvänä aiottuja panostuksia sekä ulkomaille että yrittäjiä lähellä oleviin maakunnallisiin palveluihin. MTK korostaa, että vaikka kokonaisuuden ohjaus kuuluu Työ- ja elinkeinoministeriölle, on yhteistyön oltava saumatonta myös esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön sekä Eviran kanssa. Alueellisten Business Finland asiantuntijoiden on omaksuttava riittävä asiantuntemus myös laajasta maaseudun yrittäjyydestä.

MTK nostaa esille, että kasvupalvelulainsäädäntöluonnoksissa on määritelty valtakunnallisten sekä maakunnallisten kasvupalvelujen asiakkaat. Business Finland tulee tarjoamaan erityisesti valtakunnallisia kasvupalveluja. Kasvua ja kansainvälistymistä sekä innovaatioiden kehittämistä, kaupallistamista ja hyödyntämistä tavoittelevia yrityksiä löytyy maaseudulta runsaasti. Esimerkiksi verkkokaupan yleistyminen avaa vientimarkkinat maataloustaustaisille elintarvikkeiden jalostajille. Kasvupalvelulain mukaisten sujuvien palvelupolkujen tulee olla yritysmuodosta riippumatta elinkeinoharjoittajien käytettävissä. Maakunnallisilla kasvupalveluilla on mahdollista monipuolistaa nykyistä Tekes/Finpro asiakaskuntaa ja innovaatio- ja kasvurahoituksen tulee olla uusien asiakkaiden käytettävissä. MTK huomauttaa, että vaikka kokonaisuudessa korostuu innovaatiot ja kansainvälistyminen, on työkaluja löydettävä yleisesti kasvuhakuisille yrityksille.

MTK kiittää Team Finlandia tähänastisesta työstä ja toivoo, että hyvät käytännöt, kuten Food from Finland kasvuohjelma viedään myös uuteen toimintamalliin. Uudistus tarjoaa kuitenkin mahdollisuuden tukea erityisesti PK yrityksiä ja tätä kautta vahvistaa kasvuohjelmien vaikuttavuutta. MTK huomauttaa kuitenkin, että Suomen resurssit esimerkiksi elintarvikeviennin edistämisessä ovat huomattavasti jäljessä vaikkapa Tanskan panostuksia.

MTK esittää esityksen vaikutukset yrityksiin kohtaan sivulle 19 lisäystä: ”Business Finland – uudistuksen tavoitteena on saada myös alkavia yrityksiä laajempi yritysasiakaskunta, pk-yritykset kokonaisuutena MUKAAN LUETTUNA MAA- JA METSÄTALOUSRITYKSET, kansainvälistymään ja kasvamaan.

MTK toivoo, että johtokuntaa nimitettäessä huomioidaan bio- ja kiertotalouden sekä luontoon perustuvan matkailun jatkuvasti kasvava merkitys. Johtokunnan päättäessä Business Finland kokonaisuuden yleisistä toimintalinjoista on kriittistä, että näiden sektoreiden yritystoiminnan asiantuntemusta löytyy myös johtokunnasta.

MTK:n jäsenenä on yli 300 000 maa- ja metsätalous sekä maaseutuyrittäjää. Näiden yritystoiminnan kehittymisellä tulee olemaan keskeinen merkitys Suomen taloudelle ja viennille. Onkin välttämätöntä, että järjestö on vastedes kutsuttuna mukana myös kasvua, yrittäjyyttä ja vientiedellytyksiä kehittävässä hankkeissa sekä säädösvalmisteluissa. Myös lausuntopyyntöjen on hyvä tulla automaattisesti MTK:lle.

Antti Sahi
Toiminnanjohtaja

Marko Mäki-Hakola
Elinkeinojohtaja